

Index Præsumpt. seu Argum.

- sumpta mente à testatoris fideicommissi successionem admittantur.
- 94 Nepotes quando sub filiorum nomine in testatoris dispositione continentur, vel non coeminentur conjecturis, & præsumptionibus.
- 95 Filius quando ingreditur ~~bonum~~ patris, eiusque personam representet in successionibus ~~de~~ testato, necnon & in fideicommissis, ut concurredit cum patre ex præsumpta voluntate eius, de cuius hereditate, & bonis agitur.
- 96 Filio spuri, & incapaci quando dolo, & fraude reliquise præsumatur pater.
- 97 Vixori à marito relictu, quando in fraudem legis præsumatur legatum.
- 98 Molestiam, vel controvèrsiam cum prohibet testator inferri heredi, vel legatario, de qua molestia, & controvèrsia sensisse præsumatur.
- 99 Hereditatis additione non præsumi, nec solo animo fieri.
- 100 Hereditatis additio quicunque verbis facta præsumatur.
- 101 Hereditatis additio, an & quando ex gestis, & factis præsumatur.
- 102 Hereditatis repudiatio, an & quando ex verbis, vel factis præsumatur.
- 103 Bonorum possessiones agnoscuntur, qui possessorianam hereditatis positionem contra bonorum occupatores mouet.
- 104 Qui bonorum possessor agnoscit, & agit contra bonorum possesores possessorianam hereditatis petitione intra debitum tempus bonorum ipsam per se agnoscit, & præsumitur.
- 105 Legatum, vel donatio, an præsumatur, quando testator vixus est verbis his, *Doxo, lego, relinquo.*
- 106 Legatum dubium, & obscurum, quam recipiat interpretationem ex præsumpta testatoris voluntate.
- 107 Legatum incertum, quando & quibus conjecturis reddatur certum, ut valeat, sive confirmat.
- 108 Legata ab intestato, quando præsumatur repetita à substituto.
- 109 Legatum factum creditori, an & quando præsumatur factum animo compensandi cum ipso debito voluntario.
- 110 Legatum factum creditori voluntario, an & quando præsumatur factum animo compensandi cum ipso debito voluntario.
- 111 Legatum ciuiis factum, quando ipsi ciuitati factum præsumatur.
- 112 Legatum Ecclesie, Episcopo, alterius prelato, an & quando contemplatione Ecclesie, vel personæ factum præsumatur.
- 113 Legatum canonici, an & quando contemplatione Ecclesie, vel eorum propria persona factum præsumatur.
- 114 Ecclesia legatu, cuius Ecclesia causa, ac favore relictum præsumatur.
- 115 Legatum ad pias causas quando factum præsumatur.
- 116 Re aliena legata, quando ex præsumpta testatoris voluntate res ipsa sit præsumenda, vel saltem eius estimatio.
- 117 Re heredis à testatore legata, an & quando legatario res ipsa debetur, vel factum ipsius rei estimatio.
- 118 Legataria, an & quando legata cuiuslibet, agere possit de cessione contra heredem ex præsumpta testatoris voluntate.
- 119 Aestimatio rei ecclesiastica, vel feudalis, que prestari legatario non potest, an & quando ex præsumpta testatoris voluntate solvi debet.
- 120 Aestimatio rei legatae capaci, an & quando ex præsumpta mente testatoris confundenda sit.
- 121 Legatum factum dignitati, an & quando præsumatur factum etiam successoriens.
- 122 Legatum uxori factum, an & quando præsumatur relictum etiam secunda mortuæ ducta, mortua prima.
- 123 Legatum factum alteri, vt habet cum filiis, cuius causa, & factum præsumatur.
- 124 Legatum tutori factum, præsumitur factum, vt tutelam suscipiat.
- 125 Legatum factum papaveribus, de quibus præsumatur testator rem sensisse.
- 126 Legatis bonis ex aliis in ciuitate, an & quando præsum-
- mantur relicta ea, que sunt in territorio & comitatu.
- 127 Legata solum ea, qua testator tempore conditi testamenti habebat, an & quando præsumatur.
- 128 Legatum, an & quando duplicatum præsumatur.
- 129 Legatum domus, vel bonorum domus, de qua domo intelligatur, & præsumatur.
- 130 Legatum vel fideicommissum Caio, & eius hereditibus relictum, vel decedente instituto sine hereditibus, Caio restitendum, de quibus hereditibus præsumatur testorem sensisse.
- 131 Legatum & fideicommissum, an & quando ab instituto, vel substituto, vel instituti hereditibus relictum præsumatur.
- 132 Legatum annum, & reiterabile quando præsumatur.
- 133 Proprietas rei, non autem solus vixfructus, quando legata præsumatur, & si vixfructus aliqua mentio sit.
- 134 Vixfructus tantum, non autem proprietas quibus conjecturis legatus præsumatur.
- 135 Vixfructus legato, quando ipse vixfructus præsumatur.
- 136 Fructus tantum, an ius ipsum vixfructus quando præsumatur relictum.
- 137 Res venales an in legato rerum mobilium, vel eorum vixfructu comprensae a testatore præsumantur.
- 138 Pecunia an in legato rerum mobilium, vel eorum vixfructu comprensae præsumatur.
- 139 Vixfructum vel alimenta tantum, an & quando testator reliquise præsumatur vixori, filiis iam hereditibus institutis.
- 140 Vixfructum, vel alimenta tantum, an & quando testator vixori reliquise præsumatur herede extraneo instituto.
- 141 Vixfructu vixori relicto nullo alio penitus herede instituto, vel solum post ipsius vixoris mortem, quid ei relictum præsumatur.
- 142 Vixfructu legato, quibus ex rebus legatus præsumatur.
- 143 Vixfructarius an & quando ex præsumpta mente testatoris teneatur solvere as alienum a testatore relictum.
- 144 Seruitus legatum, quid ex præsumpta testatoris voluntate contineat.
- 145 Dotis prælegatum quid ex præsumpta testatoris voluntate comprehendat.
- 146 Dotis legatum, quando purum, vel modale, vel conditionale præsumatur, & ob id quando transmitti vel non ad heredes possit.
- 147 Dotis legatum puella factum, quando erit nupta, vel copulata matrimonio, quo tempore testatorem ei prestare voluisse præsumatur.
- 148 Dotis legatum factum puella cum nubet, an & quando præsumatur relictum, etiam si vixit ingredi religionem.
- 149 Dotis legatum pluribus filiabus factum, an & quando ex præsumpta testatoris voluntate, admittat ius accrescendi.
- 150 Optione legata, quid ex præsumpta mente testatoris legatum præsumatur.
- 151 Frumento legato, quid ex præsumpta testatoris mente debetur.
- 152 Vino legato, quid ex præsumpta testatoris voluntate continuaetur.
- 153 Oleo legato, quid ex testatoris præsumpta voluntate debetur.
- 154 Fundo instruto legato, quæ ex præsumpta voluntate testatoris lege dicantur.
- 155 Peculium, an & quid legatum præsumatur, & quid ex præsumpta voluntate testatoris legato peculio continetur, ac quid ex eo deducatur, & quando extinguitur.
- 156 Penu legata, quæ ex præsumpta voluntate testatoris præstata veniant.
- 157 Alimenta quando, quæ, & quantum alimentorum nomine præsumatur legatum.
- 158 Alimentis duobus vel pluribus cōiunctim legatis, an & quando ex præsumpta voluntate testatoris locum habeat ius accrescendi.
- 159 Ius accrescendi, an & quando habeat locum in legato vixfructus,

Supel-

D. Iacobi Menochij.

- 160 Supellecile legata, quæ debeantur ex præsumpta testatoris voluntate.
- 161 Vestibus legatis, quæ ex præsumpta voluntate testatoris praestanda sint.
- 162 Auro vel argento legato, quid praestandum sit ex præsumpta voluntate testatoris.
- 163 Ornamentis legatis mulieri, quid ex præsumpta voluntate testatoris debeatur.
- 164 Liberazione legata, quid legatum atque relictum præsumatur.
- 165 Testator an & quando suam revocasse atque mutasse dispositionem præsumatur.
- 166 Testamentum cum clausula derogatoria ad futura consequitum, quando per secundum testamentum revocatum præsumatur.
- 167 Legatum quando alienatione rei legata ademptum atque renovatum præsumatur.
- 168 Legatum nominis debitorum factum, quando ipsius crediti exactione ademptum atque renovatum præsumatur.
- 169 Legatum vel fideicommissum, an & quando renovatum atque ademptum præsumatur, adempta & renovata conditione, vel modo eis appositi & adiecti.
- 170 Legatum propter superuenientem inimicitiam inter testatorem & legatarium, quando ademptum atque extinctum præsumatur.
- 171 Legatum ademptum & renovatum, an & quando rei legata destruione vel refectio præsumatur.
- 172 Legatum ademptum atque renovatum præsumi, vel mutata, vel cessante causa ipsa, ob quam testator legavit.
- 173 Legatum factum secundo sub commemoratione primi, an ab ipso primo ademptum, & in secundum translatum præsumatur.
- 174 Legatum quando cum eisdem conditionibus translatum præsumatur.
- 175 Conditionis dispositio, vel potius pura, vel modalis, vel in diem, vel per alios, an & quando præsumatur.
- 176 Condicio & qualitas posita in primo testamento, an & quando repetita præsumatur in secundo.
- 177 Condicio apposta in testamento, quando repetita in codicilis præsumatur.
- 178 Condicio apposta in institutione, quando repetita in substituzione præsumatur.
- 179 Condicio institutionis adiecta, quando repetita præsumatur in prælegato, & econtra.
- 180 Condicio & qualitas adiecta vni legato, an & quando in altero repetita præsumatur.
- 181 Condicio & qualitas posita in clausula separata à precedentiis, & sequentibus, an & quando ex præsumpta mente testatoris referatur ad omnia, vel ad unum tantum ex precedentibus, vel ex sequentibus.
- 182 Conditionem euensi, impletamque fuisse, an & quando præsumatur.
- 183 Condicio quando ex præsumpta testatoris voluntate pro impleta habeatur.
- 184 Modus quando ex præsumpta testatoris voluntate & mente pro impleto habeatur.
- 185 Condicio an, & quando ex præsumpta mente & voluntate testatoris in forma specifica, vel per aquipollens impleri possit.
- 186 Condicio hæc, si deceperit siue liberis, adiecta substitutioni duobus, vel pluribus factis, quando verificetur altero institorum deceidente sine prole.
- 187 Legatum factum mulieri si, vel cum erit, vel donec erit, vel permanebit vidua, an & quando ex præsumpta voluntate testatoris debeatur, ea deinde nubente.
- 188 Fideicomissi onere simpliciter grauatus, vel ut restituat quod ei supererit, quid & quantum alienare hodie possit, & quando in fraudem fideicomissi alienasse præsumatur.
- 189 Fideicomissi bona, quando ex præsumpta testatoris mente alienari possint causa dotis constituenda.
- 190 Fideicomissi bona, an & quando ex præsumpta mente testatoris aliehari possint pro dotis restituitione.
- 191 Fideicomissi bona an & quando ex præsumpta voluntate testatoris alienari possint pro alimentis, aliquaque impensis.
- 192 Fideicomissi bona, an & quando ex præsumpta voluntate testatoris voluntate alienari possint pro redimento filio captivo, vel ob delicta carcerato.
- 193 Fideicomissi grauatus, an & quando ex præsumpta voluntate testatoris voluntate restituui percepta ex subfluationibus coheredibus deficientibus.
- 194 Pralegata an & quando ex præsumpta voluntate testatoris voluntate restituui substituto per fideicommissum.
- 195 Pralegata an & quando ex præsumpta voluntate testatoris voluntate restituui substituto directo.
- 196 Bona ad heredem fideicommissi grauatum pertinente ex persona quidem testatoris, sed tamen alio iure quam hereditario, an & quando ex præsumpta mente ipsius testatoris revertant in restituitione fideicommissi.
- 197 Bona in hereditate testatoris fideicommissi reporta, & fructus ab herede grauato percepti, an & quando ex præsumpta voluntate testatoris restituui debeant fideicommissario.
- 198 Falcidio & Trebellianica detracatio, quibus conjecturis censetur à testatore prohibita.
- 199 Quo tempore legatum & fideicommissum peti, & prestari possit, & debeat ex præsumpta voluntate testatoris.
- 200 Legatum quo in loco solui & prestari voluisse testatorem, ex quibus coniecturis præsumatur.
- 201 Transmissionis legati & fideicommissi, an & quando ex præsumpta mente & voluntate testatoris locus esse possit.
- 202 Quando præsumatur testatorem voluisse suam voluntatem & dispositionem esse legi conformem.

Elenchus Præsumptionum
Libri Quinti.

- 1 Hominem sui natura bonum præsumi ex multorum sententia, & quando minime bonus præsumatur.
- 2 Deliquisse neminem præsumi, multis comprobatur, egregijsque aliquot declarationibus explicatur.
- 3 Dolus, fraus, & culpa, an & quando præsumatur, & quæ differentia sit inter dolum & fraudem, & quis dolus verus, & quis præsumptus, satis diligenter explicatur.
- 4 Virio hominum carcere præsumi.
- 5 Hominem aeterna salutis memoriam tum maxime habere, cum in extremis agi, præsumi.
- 6 Religionis Christiana obseruatorum, non autem hereticum, hominem præsumi, & quando hereticus quis præsumatur.
- 7 Hereticus pertinax quibus præsumptionibus, & cōiecturis quis præsumatur.
- 8 Simonia labem non præsumi, & aliqua coniectura quibus illa detegitur, explicatur.
- 9 Consideratio beneficiorum illicita, quæ simoniaca appellatur quibus coniecturis præsumptionibus detegatur.
- 10 Delinquentes spe & animo immunitatis ecclesiæ, ac consigilliis ad eam, quando ex ea extrahiri possint, & quibus coniecturis ille animus detegatur.
- 11 Filium occidisse parentes, vel offendisse iure non præsumi. Et aliqua inihi de reverentia filiorum erga parentes annotata.
- 12 Patriam suam quemlibet diligere præsumi, eosque impios credi, qui sine iustis causis eam quererunt.
- 13 Occidisse ac lassisse seipsum non præsumi, & inibi quantum peccanti, qui seipso occidunt.
- 14 Patrem præsumi correctionis causa verberasse filium, & inibi multa de amore patris erga filium.
- 15 Maritum verberantem uxorem præsumi id facere corrigiendi animo, & quando præsumatur virum uxorem occidisse, declaratur.
- 16 Fratrem occidisse vel lassisse fratrem non præsumi, & inibi aliqua

Index Præsumpt seu Argum.

- aliqua de amore et dilectione fratrum.
 17 Coniunctos sanguine non presumi inuicem forniciari.
 18 Socium non presumi ledere socium, aliquid ve agere in eius detrimentum, & ibidem aliqua de fide societatis, & benevolentia.
 19 Vafallus quando domini arcana, secretaque retexisse dicatur, vt domino obesset, varijs coniecturis declaratur.
 20 Falsificrmen non presumi, interdum vero presumi, & quando excusari possit copiose explicatum.
 21 Quando instrumentum in una parte falsum, presumatur etiam in totum falsum.
 22 Testimonium testis quando in una parte falsum, presumatur esse & in ceteris partibus falsum.
 23 Falsum testimonium quando ex repugnantia, & contrarietate presumatur.
 24 Partus suppositi an & quando presumantur.
 25 Calumniani quando quis presumatur.
 26 Colludere duos litigantes, quibus detegatur coniecturis.
 27 Delictum a seruo, famulo, vel filio, vel altero consanguineo co-iuncto, aut amico, non presumi commissum voluntate domini, patris, affinis, vel amici.
 28 Serui, & vaalli quando presumantur simulacra non attulisse auxilium domino interfecto, vt non excusentur pena S. C. Syllaniani, vel amissionis feudi.
 29 Res furti subtraacta, quando apud aliquem reperitur, an si furum commisissse presumatur, tam vt sit locus pena furti, quam vt domino res ipsa restituatur.
 30 Furum quando in re inuenta, vel pro derelicto habita commissum presumatur, & quando censoratur res habita pro derelicto.
 31 Furum a rei custode presumi commissum.
 32 Malus ac nequam semel, quando semper malus ac nequam presumatur.
 33 Virtutum paternum, quando, & quomodo in filios presumatur descendere, atque continuare.
 34 Rerum nouarum studiosis esse valde legibus suspectos, & ob id male de eis presumi, id quod multis exemplis explicatur.
 35 Episcopus sedem mutando, an & quando bono vel malo zelo mutare velle presumatur.
 36 Homicidia noctis tempore commissa, a quibus perpetrata presumantur.
 37 Mortis occisi consicum presumi cum, qui ante tempus verisimile mortem patefecit eo in loco, ubi mortis fama peruenire non potuit.
 38 Animus deliberatus atque premeditatus occidendi, quibus coniecturis & presumptionibus cognoscatur.
 39 Aggressor quis ex duobus contendentibus, & rixamibus presumatur.
 40 Animus delinquendi, vel non, quando & quomodo coniecturis, & presumptionibus declaretur.
 41 Adulterium quibus presumptionibus, & coniecturis detectur. Et an osculum impudicum legitimam coniecturam faciat.
 42 Incendiarius quibus indicis & coniecturus detectur.
 43 Inimicitia, & odium, quando inter aliquos presumatur.
 44 Contempnisse Dei ac Principis sui leges, & precepta, quando quis presumatur.
 45 Bannitus quibus commodis, & iuriis beneficis priuatus presumatur.
 46 Bannitus a banno liberatus, & patrie restitutus, an & quando bona etiam eirestituta presumatur.
 47 Hereticus damnatus deinde ad Ecclesie gremium restitutus, quando ad bona amissa restitutus presumatur.
 48 Innocentia accusati quibus coniecturis, & presumptionibus detecti possit, & inibi de innocentia aliqua scitu non digna.
 49 Penam leuorem mitioremque presumi a lege indicam.

Index omnium Præsumptionum Libri Sexti.

- 1 Rubricas seu inscriptiones titulorum iuris communis vel statutorum, solum presumptionem, & coniecturam facere, non autem perfecte disponere, statuereque,
 2 Presumptiones proœmiaeque legum, statutorum, & aliarum dispositionum presumptionem & coniecturam facere, & legislatorum ac disponentium voluntatem declarare,
 3 Actum preparatorium qui consecit, quando actum principalem sicut preparatum consecit, vel de eo dispossuisse presumatur.
 4 Actum quemlibet ita presumi factum, vt valeat, diligens & copiosa explanatio.
 5 Actum ita gestum presumi, vt valeat omni meliori, efficaciori, potentiorique modo.
 6 Actus, qui & iure communi, & iure speciali potuit confici quo iure gestus, & celebratus presumatur.
 7 Actum illum precessisse presumi, qui iure precedere debet.
 8 Actum tempore mortis, cum viuere facere potuerit, fraude presumit se esse.
 9 Actum minus virisque partium onerosum consecutum presumi.
 10 Actum presumi secundum propriam naturam consecutum, plena lucidaque explanatio.
 11 Actum presumi factum ab eo, qui impenitam facere tenetur.
 12 Actus correspondi qui presumantur, & quis sit eorum effetus.
 13 Actui solemniter gesto presumi interuenisse personæ habitationem.
 14 Facti que sunt, non presumi.
 15 Actuum, rerum, personarum, ac agnationum pluralitas, vel unitas identitasque, an & quando presumatur.
 16 Actus permisus vel prohibitus, an iure presumatur.
 17 Actus finem ex principio bonum vel malum presumi.
 18 Presentia alicuius in actu an presumatur, cum illa omnino requiratur.
 19 Presentia vel absentia an presumatur, egregia disputatione declaratum.
 20 Absentia iusta ac legitima an presumatur, vel potius ex malitia.
 21 Presentem presumi scire, que ibi acta fuerunt.
 22 Error, an & quando presumatur commissus in actu & dispositione.
 23 Ignorantia que tam iuris, quam facti proprii, vel alieni, an & quando presumatur.
 24 Vicinus, vel sanguine coniunctus quando presumatur scire facta vicini, vel sanguine coniuncti, diligent explanatione tractatum.
 25 Dives vel pauper an & quando quis presumatur, multis distinctionibus explicatum.
 26 Duitias, & bona plura extare, vel non extare quando presumatur, & quando presumptio sit pro inventario.
 27 Locupletior, quando factus presumatur ille, ad quem vel res vel fructus peruenierunt.
 28 Divites atque locupletes in dies effici homines presumi.
 29 Quando in fundo proprio aliquid faciens, presumatur factus ad vicini dannum.
 30 Civis vel forensis quando quis presumatur.
 31 Ea, que irrationalia sunt, non presumi.
 32 Oblitionem presumi aliquando, paucis explicatur.
 33 Prescriptionem non presumi paucis enarratur.
 34 Consensus, auctoritas, licentia & consilium, quando substantia actus, qui gerit debet, presumatur.
 35 Animum tam presumi, qualiter, vel terba, vel facta ipsa declarant.
 36 Extremis probatis, media presumi.
 37 Voluntatis mutationem correctionemque non presumi, quod varie explicatur, & declaratur.

Legis

D. Iacobi Menoch.

- 38 Leges vel statuta antiqua, an & quando ex presumppta mente legislatorum nouis legibus vel statutis promulgatis correcta & mutata dicantur.
 39 Privilegium a Principe concessum, an & quando presumatur derogare & tollere statutum ciuitatis.
 40 Privilegio novo an & quando ex presumppta mente Principis concedentis, antiquum sublatum presumatur.
 41 Privilegio renunciasse an & quando quis presumatur.
 42 Domicili mutatione an & quando presumatur.
 43 Finium mutationem non presumi.
 44 Morbo infirmitateve aliqua affectus semel, an in eodem morbo perseverare atque persistere presumatur.
 45 Furiosus, insanus, demens, & mente captus, an & quando quis presumatur.
 46 Senes an egri atque infirmi presumantur, & quando egris comparentur.
 47 Senes presumi prudentiores, sapientioresque ipsis iuuenibus.
 48 Iuuenes presumi validiores, robustiores, & calidores ipsissimis.
 49 Homo quamdiu vivere presumatur, luculenta explanatione declaratur.
 50 Duobus simul mortuis bello, ruina, naufragio, vel incendio, quis prius mortuus, & quis superstes presumatur.
 51 Ex duobus filiis, masculo scilicet & femina, vel ambobus masculis natis una simul ex eodem partu, quis prior natus presumatur.
 52 Partum futurum immaturum atque imperfectum natum esse, quibus signis atque coniecturis cognosci dicique possit, dilucide explicatum.
 53 Filiatio quibus presumptionibus, & coniecturis probetur.
 54 Filius an, & quando legitimus vel naturalis, vel spurius presumatur.
 55 Filius an sub patris potestate, vel sui iuris esse presumatur.
 56 Patrem presumi diligere filium.
 57 Filium presumi diligere parentes.
 58 Filium patri similem virtute & moribus presumi.
 59 Nobilitatem sumam pro se presumptionem habere, multis comprobatum.
 60 Nobilitatem non presumi.
 61 Rei amissio, an & quando presumatur.
 62 Dominus qui olim fuit, an & nunc presumatur. Et quid econuerso.
 63 Dominum an ex possessione presumatur.
 64 Ex possessione præteriti temporis, an & quando presumatur possesso presentis temporis.
 65 Ex possessione presentis temporis, quando presumatur possesso præteriti temporis.
 66 Ex possessione præteriti ac presentis temporis quando presumatur possesso medij temporis.
 67 Quando possidere quis dicitur titulo preambulo.
 68 Possidere eum presumi, qui rem detinet, & apud se habet.
 69 Possidere an, & quando presumptionem pro se habeat, & de multis commodis, que possesso tribuit.
 70 Excommunicatus olim, an & hodie presumatur excommunicatus.
 71 Alimenta presumi prestata ab eo, qui apud se habuit animal.

¶